

Інформаційний пакет

Освітньо-кваліфікаційний рівень «БАКАЛАВР»

Напрямок 6.020303 Філологія* (Мова і література (російська))

1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Назва: Історія і культура України

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 14 год. – лекційні, 16 год. – практичні, самостійна робота – 60 год.

Опис (зміст, цілі, структура): Основний зміст дисципліни спрямований на вивчення й осмислення минулого українського народу, його національно-визвольні змагання, державність, унесок у розвиток світової цивілізації; зміцнення національної самосвідомості майбутніх висококваліфікованих спеціалістів, виховання стійких патріотичних, морально-етичних принципів, причетності до багатотисячолітньої історії українського народу; вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії України у повсякденній діяльності, для орієнтації в сучасному суспільно-політичному житті, правильної оцінки сучасних явищ і подій. Основний зміст пропонованого курсу спрямований на вивчення і осмислення історії української культури з сучасних теоретико-методологічних позицій.

Мета курсу – надання студентам ґрунтовних знань про минуле українського народу з сучасних теоретико-методологічних позицій сформувати у студентів систему знань про загальнолюдські цінності й національні пріоритети, закономірності культурного процесу, українську культуру, як специфічний та унікальний феномен людства; розглянути культуру в розвитку, єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій, розкрити сутність і особливості української культури як складової європейського культурного простору, визначити внесок національних

досягнень у світову загальнолюдську скарбницю.

Форми навчання: лекційні, практичні

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК, іспит (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів

Мова викладання: українська

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бойко О. Д. Історія України: посібник / О. Бойко. – К. : Видавничий центр «Академія». – 2002. – 656 с.
- 2.Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 тт., 12 кн. / Михайло Грушевський – К., 1991–1999.
- 3.Крайнік Р. М. Історія України: навчально-методичний посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / Роман Миколайович Крайнік, Наталя Володимирівна Шевченко. – Миколаїв: ФОП ШВЕЦЬ В.Д., 2013. – 164 с.
4. Крижановська Н.Є., Нефьодов Д.В. Історія української культури: навчально-методичний посібник. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 200 с.
5. Безклубенко С. Українська культура: погляд крізь віки. Історико-теоретичні нариси. – Ужгород: Карпати, 2006. – 512 с.
6. Богуцький Ю. Українська культура в європейському контексті. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
7. Глушкова Н.М. Історія української культури: конспект лекцій. – Одеса: ТЕС, 2012. –150 с.
8. Історія української культури: підручник / за ред. Л.В. Анучиної, О.А. Стасевської, О.В. Уманець. –Х.: Право, 2012. – 367 с.

Назва: **Філософія**

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III семестр

Кількість кредитів – 3; академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 12 год. – лекційні, 18 год. – практичні, самостійна робота – 60 год.

Опис (зміст, цілі, структура): Розвиток цивілізаційних підвалин на початку ХХІ століття породив чималу кількість глибинних та суперечливих змін у всіх сферах економіки, політики, культури тощо. В цій ситуації

особливого значення набувають проблеми світоглядної орієнтації людини, усвідомлення власного місця та ролі в глобальних та локальних суспільних процесах, вироблення механізму відповідальності. Філософія завжди відігравала й відіграє особливу роль в формуванні світоглядних основ культури, пов'язана з культивування досвіду критичного мислення, предметом якого постають вагомі цінності та життєві пріоритети.

Мета курсу: дати уявлення про специфіку філософії як важливого компонента історії й культури людства, історичного типу світогляду; показати методологічну роль філософії в осмисленні онтологічних, гносеологічних, культурологічних і соціальних проблем сучасності; ознайомити з історією філософської думки, зокрема в Україні, з досягненнями сучасної філософії; окреслити ті ідеї в історії філософії, які виявилися найбільш продуктивними для розвитку сучасної науки та суспільної думки; сприяти формуванню у студентів здібностей до аналітичного мислення, самостійного застосування здобутків сучасної методології філософського знання у педагогічній творчості, науково-дослідницькій роботі; допомагати осмисленню смисложиттєвих, екзистенційних проблем сучасності, найважливіших напрямів трансформації життєвого світу постіндустріальної цивілізації; розвивати толерантне відношення до альтернативних позицій у релігійній, філософській, політичній та інших сферах життя; здатність самостійно аналізувати складні явища соціокультурного буття.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, навчально-методичний комплекс.

Мова викладання: українська

Список рекомендованої літератури:

1.Бойченко І.В., Бойченко М.І.Філософія. Навч.посібник. – К.,2006.

2.Черній А.М., Тимошенко З.І. Філософія. – К., 2001.

3.Губерський Л.В. Філософія. Навч. посібник.– К.,2004.

Назва: **Українська мова (за професійним спрямуванням)**

Статус: нормативний

Курс, семестр: II, III курс, IV, V семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 18 год. лекційні, 36 год. практичні, самостійна робота – 36 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс української мови (за професійним спрямуванням) призначений: оволодіти культурою усного й писемного ділового мовлення, навичками професійної мовленнєвої діяльності; опанувати українську мову за професійним спрямуванням на граматичному рівні; дотримуватися правил професійного мовленнєвого етикету; навчити укладати різні види документів; удосконалити уміння працювати з допоміжною словниково-довідниковою літературою; активно працювати над удосконаленням навичок перекладу тексту офіційно-ділового стилю; редагувати власне й чуже ділове мовлення.

Мета курсу: ознайомити студентів із основами культури мовлення, виявити специфіку функціонування усної та писемної форми професійного мовлення, вільно володіти лексичними багатствами української мови, зокрема термінологічним потенціалом обраного фаху, виробити навички оформлення сучасних ділових паперів, ознайомитися з особливостями наукового стилю та його засобами у професійному спілкуванні.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Горбачук В.Г., Горбачук Д.В. Ділова документація українською мовою. – Слов'янськ, 1986. – 56 с.
- 2.Ділова українська мова: Навчальний посібник / За ред. О.Д. Горбула. – К.: Знання, 2000. – 226 с.
- 3.Ділова українська мова: Навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей ступеневої підготовки з вищою технічною освітою // З.П.Корженко, О.Л.Єфреланюк, Л.Є.Азарова. – Вінниця, 1997. – 128 с.

Назва: **Політологія**

Статус: нормативний

Курс, семестр: IV курс, 7-й семестр

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них 10 год. лекційні, 10 год. практичні, самостійна робота – 40 год.

Опис: озброєння студентів знаннями і вміннями орієнтуватися в основних світових і вітчизняних політологічних школах і напрямках, навчитися вирізняти теоретичні, духовні, прикладні, інструментальні компоненти політичного життя, дача уявлень про політичні явища та процеси у світі, геополітику, геополітичний статус України, сформувати у студентства навички політичного аналізу, вміння застосовувати політичні знання у своїй професійній, громадській та політичній діяльності. Під час лекційних та семінарських занять навчити студентів основам володіння ведення дискусій, ставлення проблем, аргументації та контраргументації з політичних проблем. Головне навчити критично аналізувати різноманітну політичну інформацію, самостійно мислити і формувати власні політичні переконання, критично аналізувати різноманітні доктрини, теорії. Сприяти формуванню політичної культури громадянина.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (національна чотирибальна система: відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою А, В, С, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Горлач М. І., Кремень В. Г. Політологія: наука про політику: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / М. І. Грибан, В. Г. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
2. Політологія: Підручник / За ред. М. М. Вегеша. – 3 вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008.
3. Політологія: Підручник / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – 3-тє вид., перероб., доп. – К.: ВЦ “Академія”, 2006.
4. Рудич Ф.М. Політологія. / Підручник для студ. вузів – К.: Либідь, 2005.
5. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002.

Назва: **Іноземна мова**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I, II семестри

Кількість кредитів – 8, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 240 год. (загальний обсяг курсу), з них 120 год. – практичні, самостійна робота – 120 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для засвоєння лексичного матеріалу, необхідного для застосування іноземної мови у повсякденному і професійному спілкуванні (можливість вести бесіду або робити повідомлення на задані теми побутового та спеціального характеру) та читання англійської літератури; засвоєння граматичного матеріалу, необхідного для оволодіння усними та письмовими формами спілкування; засвоєння фонетичного матеріалу, який дозволить студентам оволодіти вимовою звуків англійської мови та інтонацією англійського речення.

Мета курсу: формування у студентів навичок усного, письмового, монологічного, діалогічного мовлення та аудіювання в обсязі загально побутової тематики та тематики, що обумовлена професійними потребами, на рівні незалежного користувача.

Форми навчання: практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік, екзамен

(оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: англійська.

Список рекомендованої літератури:

1. English grammar: Reference and Practice. Дроздова Т. Ю., Бурустова А. И. Химера, Санкт-Петербург, 2000. – 320 р.
2. Raymond Murphy. English Grammar in Use. Cambridge University Press. – 386 р.
3. Верба Г. В., Верба Л. Г. Довідник з граматики англійської мови. – К.: Освіта, 1993.
4. Каушанская В. Л. Грамматика английского языка. Пособие для студентов педагогических институтов и университетов. – М., 2000. – 320с.

1.2. Цикл фундаментальної, природничо-наукової підготовки

Назва: **Вступ до мовознавства**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, II семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 24 год. – практичні, самостійна робота – 46 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для надання загальних відомостей про мову та мовознавство як науку, природу і сутність мови, її походження, закономірності розвитку й функціонування на різних історичних етапах, походження і розвиток письма, генеалогічну й типологічну класифікації мов, структурні рівні та одиниці мови тощо.

Мета курсу: засвоєння студентами основних мовознавчих понять і термінів; розвиток навичок лінгвістичного аналізу.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік, екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Вендина Т.И. Введение в языкознание. – М.: Высшая школа, 2008. – 391 с.
2. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. – 2-е вид. – К.; Одеса: Либідь, 1991. – 392 с.
3. Кодухов В.И. Введение в языкознание. – 2-е изд. – М.: Просвещение, 1987. – 252 с.
4. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. – 2-е изд. – К.: Вид. центр «Академія», 2005. – 245 с.
5. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. – М.: Академия, 2006. – 306 с.
6. Немченко В.Н. Введение в языкознание: Учебник для вузов. – М.: Дрофа. 2008. – 704 с.
7. Реформатський А.А. Введение в языкознание. – 4-е изд. – М.: Просвещение, 1967. – 392 с.

Назва: **Вступ до літературознавства**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 24 год. – практичні, самостійна робота – 42 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для сприяння оволодінню студентами основами фахової теоретико-літературознавчої підготовки, закріпити знання з теорії літератури, вдосконалювати навички наукового аналізу художніх творів, допомогти студентам правильно осмислити специфіку літератури як мистецтва слова, розібратися в основних закономірностях літературного процесу, глибоко збагнути суспільну роль художньої літератури.

Мета курсу: надати знання про закономірності розвитку родів, видів і жанрів; складові компоненти художнього твору; специфіку художнього мислення письменника; основи віршування; основні закономірності літературного процесу.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Білоус П. В. Вступ до літературознавства [Текст] : навч. посібник / П. В. Білоус. – К. : Академія, 2011. – 334 с.
2. Водяна П. М. Основи віршування [Текст] : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей / Водяна П. М. - Миколаїв : Вид-во МДПУ, 2002. – 92 с.
3. Вступ до літературознавства. Хрестоматія / Упорядник – Н. І. Бернадська. – К.: “Либідь”, 1995. – 256 с.
4. Галич О. Теорія літератури : Підручник / Галич О., Назарець В., Васильєв Є. – К. : Либідь, 2001. – 488 с.
5. Данильцова У. Д. Довідник з теорії літератури / У. Д. Данильцова . – Київ : А.С.К., 2001 . – 154 с.

Назва: Старослов'янська мова

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, IV семестр

Кількість кредитів –4, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 120 год. (загальний обсяг курсу), з них 24год. – лекційні, 40 год. практичні, самостійна робота –56год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для ознайомлення студентів з найбільш актуальними проблемами старослов'янської мови; розширення уявлення студентів про етнічну історію слов'янства, історію слов'янської писемності і культури; сприяння засвоєнню графіки, фонетики, словотвору, морфології, синтаксису старослов'янської мови.

Мета курсу: дати теоретичні і практичні знання про загальні та окремі закони, які діяли у давню епоху в слов'янських мовах.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік, екзамен

(оцінювання за європейською шкалою: A, B, C, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Горшкова А.И. Старославянский язык. 5-е изд. – М.: Наука, 2004. – 237с.
2. Иванова Т.А. Старославянский язык. 3-е изд. – М.: Просвещение, 1999. – 259 с.
3. Комчатнов А.М. Старославянский язык. Курс лекций. Изд. 5-ое, испр., дополн. – М.: Просвещение, 2009. – 219 с.
4. Ремнёва М.А. Старославянский язык. Учебное пособие. Изд. 2-ое испр. – М.: Академический проект, 2004, – 352 с.
5. Хабургаев Г.А. Старославянский язык. 2-е изд. – М.: Просвещение, 1986. — 325 с.

Назва: **Університетські студії**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I, семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 14 год. – лекційні, 16 год. – практичні, самостійна робота – 60 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс знайомить студентів із сутністю та структурою університетської освіти в контексті Болонського процесу, порядком організації навчального процесу в умовах кредитно-трансферної системи, інформаційними ресурсами бібліотеки університету та методикою написання наукових робіт; визначає зміст фахової підготовки, соціокультурної діяльності та студентського самоврядування університету; сприяє саморозкриттю творчого потенціалу першокурсників, згуртуванню студентських академічних груп, формуванню толерантності, критичного мислення у контексті культури.

Мета курсу: надання студентам теоретичних знань про структуру вищої освіти в Україні, основних законодавчих актів щодо вищої освіти, проблеми розвитку та завдання України щодо виконання вимог Болонського

процесу, сприяння успішній адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, навчально-методичний комплекс, відео-презентації.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Аніловська, Г. Я. Університетська освіта: навч.посібник / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. Львів : Магнолія 2006.

Назва: Основи наукових досліджень

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III, семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 10 год. – лекційні, 22 год. – практичні, самостійна робота – 58 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: висвітлити теоретичні основи, питання методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності; ознайомити студентів з сутністю, послідовністю виконання, підготовкою до захисту бакалаврських, дипломних і магістерських робіт; виробити у студентів уміння та навички роботи над рефератом, науковою статтею та доповідями; сприяти ґрунтовному оволодінню орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами сучасної української літературної мови; підвищити рівень культури усного й писемного мовлення студентів; навчити студентів самостійно працювати з науковою, навчальною, довідковою літературою.

Мета курсу: організація науково-дослідницької діяльності студентів, оволодіння ними методологією проведення наукових досліджень,

вироблення умінь та навичок написання рефератів, статей, курсових, бакалаврських, дипломних і магістерських робіт.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с.
2. Горбатенко І. Ю., Івашина Г. О. Основи наукових досліджень. – К.: Вища школа, 2001. – 91 с.
3. Грищенко І. М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / І. М. Грищенко, О. М. Григоренко, В. А. Борисенко. – К.: КНТЕУ, 2001. – 186 с.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв; За ред. В. О. Дроздова. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Професіонал, 2007. – 240 с.
5. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв; За ред. В. О. Дроздова. – 5-е вид. – К.: Професіонал, 2008. – 240 с.
6. Корнієнко І. А. Наукові основи курсової роботи (українська мова): Методичні рекомендації для студентів філологічного факультету. – Миколаїв, 2005.

Назва: **Історія російської мови**

Статус: нормативний

Курс, семестр: III курс, VI семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 28 год. практичні, самостійна робота – 42 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: спостерігати за історичним розвитком лексичного складу, фразеології, морфологічних та синтаксичних засобів російської мови, а також норм і прийомів їх вживання у

різних типах мовлення; показати, як майстри слова нормували, стандартизували загальнонародну мову; пояснити стилістичні диференціації російської літературної мови.

Мета курсу: ознайомлення студентів з етапами розвитку російської літературної мови.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Винокур Г.О. История русского литературного языка. – М.: «Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 184 с.
- 2.Горшков А.И. Теория и история русского литературного языка. – М. : Высшая школа, 1984. – 320 с.
- 3.Ковалевская Е.Г. История русского литературного языка. – М.: Просвещение, 1978. – 348 с.
- 4.Ларин Б.А. Лекции по истории русского литературного языка: Учебник. – М.: Авалон, 2005. – 416 с.
- 5.Мещерский Н.А. История русского литературного языка. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1981. – 280 с.
6. Успенский Б.А. Краткий очерк истории русского литературного языка (XI–XIX вв.). – М.: «Гнозис», 1994. – 240 с.

Назва: **Порівняльна грамати́ка східнослов'янських мов**

Статус: нормативний

Курс, семестр: IV курс, VII семестр

Кількість кредитів –2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 75 год. (загальний обсяг курсу), з них 14 год. – лекційні, 22 год. – практичні, самостійна робота –39 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: показати, якою були російська, українська мови на ранніх етапах свого розвитку і як змінювались їх форми в процесі історичного розвитку; ознайомити студентів з процесами

виникнення і розвитку російської, української мов у зв'язку з історією російського та українського народів, з процесом розвитку основних закономірностей системи мов, що буде сприяти подальшому розвитку у студентів практичних навичок порівняльно-історичного аналізу мовних фактів.

Мета курсу: представити в системі історію фонетичних, морфологічних і синтаксичних змін та аналіз відмінностей на всіх лінгвістичних рівнях, які співставляються; вивчити закони, за якими відбувався розвиток російської, української мов.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Алефіренко М.Ф., Безкішкіна М.Т. Порівняльна граматики української і російської мов: Збірник вправ і завдань. – К.: Вища школа, 1998. – 179 с.
2. Бошкович Р. Основы сравнительной грамматики славянских языков. Фонетика и словообразование / Под ред. Н. И. Толстого. – М.: Наука, 1984. – 246 с.
3. Брицин М.Я., Жовтобрюх М.А., Майборода А.В. Порівняльна граматики української і російської мов : Навчальний посібник. Вид. 2-е, преробл. І доп. – К.: Вища школа, 1987. – 263 с.

Назва: Сучасна українська літературна мова

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів –4, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 120год. (загальний обсяг курсу), з них 24 год. – лекційні, 30 год. – практичні, 6 год. – лабораторні, самостійна робота –60 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: засвоїти знання, що складають зміст сучасної української літературної мови як науки,

усвідомити й запам'ятати систему лінгвістичних понять, оволодіти мовознавчою термінологією; дати студентам чіткі поняття про нормативність української літературної мови, сприяти ґрунтовному оволодінню орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними й стилістичними нормами сучасної української літературної мови; підвищити рівень культури усного й писемного мовлення студентів; виробити в студентів уважне й критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики; збагатити лексичний запас студентів новими термінами з фахової підготовки; навчити студентів самостійно працювати з довідниками та словниками різних типів.

Мета курсу полягає у свідомому практичному оволодінні українською літературною мовою, заснованому на вивченні її системи і підсистем – лексико-семантичної, фонетичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів відповідно до сучасних норм, представити в системі історію фонетичних, морфологічних і синтаксичних змін та аналіз відмінностей на всіх лінгвістичних рівнях, які співставляються; вивчити закони, за якими відбувався розвиток російської, української мов.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік , екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Друженець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія. - К., 2006.
2. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Словотвір. - К., 1986.

3. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови. - К., 1972. - Ч.1.
4. Сучасна українська літературна мова / За ред. М. Плющ. - К., 1994.
5. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Орфоепія, Графіка. Орфографія. - К., 1981.
6. Українська мова / За ред. П. Дудика. - К., 1993. - Ч.1.

Назва: Сучасна українська література

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів –1,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 45 год. (загальний обсяг курсу), з них 14 год. – лекційні, 10 год. – практичні, самостійна робота –21 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: ознайомити з умовами розвитку української літератури кінця ХХ - початку ХХІ ст., беручи до уваги закономірності поступування світового літературного процесу; сформувати вміння самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності орієнтуватися в багатожанровому масиві творів сучасної української літератури; удосконалити вміння аналізувати художні тексти; навчити опрацьовувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал; спрямувати на осмислення української літератури як цілісності; сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

Мета курсу: ознайомлення студентів із своєрідною складовою літературного процесу – сучасним українським письменством, його характерними рисами та тенденціями розвитку.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Підпригора С.В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В. Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
2. Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Я. Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – С. 166–178.
3. Сучасна українська белетристика : координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В. Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
4. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Р.Б. Харчук. – К. : Академія, 2008. – 248 с.

Назва: **Історична граматики**

Статус: нормативний

Курс, семестр: III курс, V семестр

Обсяг курсу: кількість кредитів – 4, усього годин – 120, лекційних – 32 год., практичних – 32 год., самостійна робота – 56 год.

Опис: курс передбачає вивчення процесу виникнення та розвитку російської мови; змін її фонетичної системи й граматичної будови, відбитих у пам'ятках письма чи реконструйованих; розкриття внутрішніх законів, як успадкованих, так і тих, що виникли пізніше (на ґрунті російської мови), що зумовили розвиток фонетичної системи та граматичної будови російської мови в напрямі до її сучасного стану. Знання з історичної граматики допоможуть студентам свідомо засвоїти курс сучасної російської мови (глибоко осмислити мовні явища, усвідомивши зв'язок між ними; пізнати дію внутрішніх законів мови; зрозуміти, як склалися мовні норми); правильно читати й розуміти зміст пам'яток, а у зв'язку з цим і осмислено сприймати курс давньої російської літератури; вчителю – забезпечать наукове висвітлення фактів і явищ російської мови у загальноосвітній школі.

Форми навчання: лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік, екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: вузівські підручники, навчально-методичні посібники, збірники вправ і завдань, конспекти лекцій.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Василенко И. А. Историческая грамматика русского языка. Сборник упражнений. 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 2004. – 341 с.
2. Горшкова К. В., Хабургаев Г. А. Историческая грамматика русского языка. – М.: Просвещение, 1981. – 126 с.
3. Иванов В. В. Историческая грамматика русского языка. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1983. – 324 с.
4. Иванов В. В., Потиха З. А. Исторический комментарий к занятиям по русскому языку в средней школе. – М.: Просвещение, 1978. – 156 с.
5. Историческая грамматика русского языка. Морфология. Глагол / Под ред. Р. И. Аванесова и В. В. Иванова. 2-е изд. – М.: Просвещение, 2000. – 135 с.
6. Историческая грамматика русского языка. Синтаксис. Простое предложение / Под ред. В. И. Борковского. – М.: Просвещение, 1978. – 100 с.
7. Историческая грамматика русского языка. Синтаксис. Сложное предложение / Под ред. В. И. Борковского. – М.: Просвещение, 1979. – 134 с.

1.3. Цикл професійної та практичної підготовки

Психолого-педагогічна підготовка

Назва: **Педагогіка**

Статус: нормативний

Курс, семестр: II, III курс, IV, V семестр

Кількість кредитів – 5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 150 год. (загальний обсяг курсу), з них 44 год. – лекційні, 38 год. – практичні, самостійна робота – 68 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для розвитку у майбутніх вчителів педагогічного мислення, здатності до аналітичного розуміння педагогічної діяльності, навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях, вміння приймати найбільш вдалі рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання та навчання, що дає можливість реалізації діяльнісно-особистісного підходу у вихованні.

Мета курсу: забезпечити студентів педагогічними знаннями, уміннями та навичками, необхідними для майбутньої професії.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Антология педагогической мысли Украинской ССР. /Составитель Н. П. Калиниченко. – М., Педагогика. – 1988.
2. Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. – Москва-Ворошеж, 1996.
3. Гончаров Н.К. Педагогічна система Ушинський К. Д. –М.: Педагогіка, 1974.
4. Джуринский А.Н. Развитие образования в современном мире. – М., 1999.
5. Козлов И.Ф. Педагогический опыт А.С.Макаренко. Книга для учителя. – М., Просвещение, 1987.

Назва: **Психологія**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I, II, III курс, I, II, III, IV, V семестр

Кількість кредитів – 7, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 210 год. (загальний обсяг курсу), з них 56 год. – лекційні, 54 год. – практичні, самостійна робота – 100 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для введення майбутнього педагога у світ психології як наукового знання; викладення основних уявлень про природу суб'єктивної реальності уявлень про онтогенез особистості, його специфіку, структуру та феноменологію; підвищення рівня пізнавальних здібностей і реалізації творчих можливостей у майбутній професійній діяльності; сформування стійкого інтересу до психологічних знань, самопізнання і самовдосконалення своєї особистості; визначення розвитку пізнавальних процесів, формування моральних якостей, самосвідомості, внутрішньої позиції, соціальної активності у різні вікові періоди.

Мета курсу: надати студентам основи психологічного підходу до розуміння сучасного суспільства, з особливим акцентом на розвитку

особистості та індивідуальності на різних вікових етапах, аналіз і формування соціально-комунікативних, навчальних, діяльнісних стратегій людини.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Козляковський П.А. Загальна психологія / П.А.Козляковський. – Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2002. – 220 с.
2. Лозниця В.С. Основи психології та педагогіки / В.С. Лозниця. – Київ: КНЕУ, 2001. – 288 с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник / П.А.М'ясоїд. – Київ: Вища школа, 2000. – 479 с.
4. Стариков И.М. Психология в конкретных ситуациях. Николаев «Возможности Киммерии», 2003. – 258 с.
5. Семиченко В.А. Психология общения. – Киев: Магистр-S, 1998
6. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник / Л.Г. Терлецька. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2013. – 608 с.
7. Трофімов Ю.Л. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов. – Київ: Либідь, 2001. – 560 с.

Назва: Історія педагогіки

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III семестр

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 75 год. (загальний обсяг курсу), з них 24 год. – лекційні, 16 год. – практичні, самостійна робота – 35 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для вивчення історії освіти та педагогічної думки на Україні з найдавніших часів до сучасності; усвідомлення ролі і значення народної педагогіки у становленні та розвитку педагогіки наукової; вивчення історичного досвіду розвитку освіти, школи і

педагогічної думки у всіх народів світу в різних соціально-економічних формаціях.

Мета курсу: озброїти студентів системою педагогічних знань, підготувати до роботи у освітніх закладах.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Джури́нский А.Н. Педагогика: история педагогических идей. – М., 2000.
- 2.Джури́нский А.Н. История педагогики. – М., 1999.
- История педагогики и образования / под ред. А.И.Пискунова. – М., 2001.
- 3.Левківський М.В. Історія педагогіки. – Ж., 2001.
- 4.Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Г. Історія української педагогіки. – К., 1998.
- 5.Любар О.О., Федоренко Д.Т. Історії педагогічної думки і освіти в Україні. – ч.3.: У неволі. – К., 1996.

Назва: Методика викладання російської мови

Статус: нормативний

Курс, семестр: III, IV курс, V, VI, VII семестр

Кількість кредитів – 9, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 270 год. (загальний обсяг курсу), з них 50 год. – лекційні, 60 год. – практичні, 20 год. – лабораторні, самостійна робота – 140 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: сформувати у майбутніх учителів російської мови впевненість у соціальному значенні російської мови як предмету шкільного навчання; надати майбутнім вчителям російської мови теоретико-методичні знання стосовно процесу навчання російської мови в середній школі; сформувати у студентів професійно-методичні вміння; навчити студентів самостійно працювати з науково-методичною літературою; стимулювати науково-методичну творчість

студентів, намагання свідомо формувати власний методичний досвід викладання російської мови.

Мета курсу: надати студентам фундаментальні науково-методичні знання щодо процесу навчання російської мови та виховання дітей засобами цього навчального предмету.

Форми навчання: лекції, практичні, лабораторні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Блинов Г.И., Панов Б.Т. Практические и лабораторные занятия по методике русского языка. – М.: Просвещение, 1986. – 120 с.
2. Баранов М.Т., Ладыженская Т.А., Львов М.Р. и др. Методика преподавания русского языка. – М.: Просвещение, 1990. – 360 с.
3. Текучев А.В. Методика русского языка в средней школе. – 3-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1980. – 420 с.

Назва: Методика викладання світової літератури

Статус: нормативний

Курс, семестр: III, IV курс, V, VI, VII семестр

Кількість кредитів – 8,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 255 год. (загальний обсяг курсу), з них 50 год. – лекційні, 50 год. – практичні, 20 год. – лабораторні, самостійна робота – 135 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: виявити специфіку шкільного курсу «Світова література», стан викладання світової літератури на сучасному етапі розвитку української загальноосвітньої школи; з'ясувати специфіку методики викладання світової літератури як самостійної галузі методичної науки; визначити найбільш актуальні проблеми методики викладання світової літератури та шляхи їхнього вирішення; з'ясувати

специфіку методів викладання світової літератури; визначити специфіку викладання світової літератури в основній і старшій школі; з'ясувати вплив жанрово-родової специфіки виучуваних творів на методику їхнього вивчення; підготувати студентів до викладання будь-яких тем шкільного курсу «Світова література» в основній і старшій школі.

Мета курсу: забезпечення якісної професійної підготовки вчителя світової літератури, який здатний ефективно виконувати свої професійні обов'язки, постійно удосконалювати власну педагогічну майстерність, з відповідальністю ставитися до літературної освіти українських учнів, використовувати педагогіку співробітництва з учнями, всебічно сприяти демократизації й гуманізації української школи, здійснювати «людинотворчу» місію вчителя літератури.

Форми навчання: лекції, практичні, лабораторні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Гладишев В.В. Тексти та контексти: Контекстне вивчення художніх творів у курсах зарубіжної та російської літератури. Посібник для вчителя. Видання друге. – Миколаїв: МОІППО, 2002. — 90 с.
2. Гладишев В.В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: Монографія. – Миколаїв: Вид-во «Іліон», 2006. – 372 с.
3. Гладышев В.В. Жанр рассказа в контексте школьной программы: 6-7 классы. – Харьков: Основа, 2003. – 112 с.
4. Гладышев В.В. Жанр рассказа в контексте школьной программы: 10-11 классы. – Харьков: Основа, 2003. – 112 с.
5. Гладишев В.В. Теорія і практика контекстного вивчення драматичних творів: Підручник для слухачів курсів. – Миколаїв: МОІППО, 2008. – 188 с.

Науково-предметна підготовка

Назва: Історія світової літератури (Антична література)

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійною роботою: загалом – 90 год.; лекції – 20 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 46 год.

Опис (зміст, цілі, структура): курс передбачає ознайомлення студентів із особливостями літературного процесу античного періоду розвитку зарубіжної літератури.

Форми навчання: лекційні і практичні (семінарські) заняття

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, навчально-методичні посібники, конспект лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм. / З. В. Кирилюк. – Тернопіль : Астон, 2002. – 259 с.
2. Пашенко В. І. Антична література : підруч. / В. І. Пашенко, Н. І. Пашенко. – К. : Либідь, 2001. – 718 с.
3. Підлісна Г. Н. Антична література / Г. Н. Підлісна. – К. : Вища шк., 1992. – 255 с.

Назва: Історія світової літератури (Література середніх віків)

Статус: нормативний.

Курс, семестр: I курс, II семестр.

Кількість кредитів, академічні години загальні та за видами занять і самостійною роботою: 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійною роботою: загалом – 90 год.; лекції – 20 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 46 год.

Опис (зміст, цілі, структура): курс дає студентам можливість прилучитися до всесвітнього літературного процесу середніх віків, збагатити духовний світ новими знаннями, виховати почуття власної гідності, інтерес до художнього слова, сформувані естетичні смаки, високу загальну та читацьку культуру.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтованих знань про становлення та розвиток великої літератури народів зарубіжних країн.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття, підготовка рефератів.

Форми організаційного контролю знань, система оцінювання: ПМК (оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ), поточний контроль, перевірка самостійних робіт, тестових завдань, МКР .

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, навчально-методичний комплекс, словники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.
2. Кирилюк З. В. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм. / З. В. Кирилюк. – Тернопіль : Астон, 2002. – 259 с.
3. Шаповалова М. С. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. / М. С. Шаповалова, Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний. – Л. : Вища шк., 1982. – 440 с.

Назва: Світова література (Література XVII-XVIII століть)

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III, IV семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійною роботою: загалом – 90 год.; лекції – 24 год., практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 44 год.

Опис (зміст, цілі, структура): курс передбачає ознайомлення студентів із особливостями всесвітнього літературного процесу XVII-XVIII століть;

художніми творами, написаними в поезії бароко, класицизму; ознайомлення із специфікою художніх творів епохи Просвітництва.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтованих знань про становлення та розвиток літератури народів зарубіжних країн.

Форми навчання: лекційні і практичні (семінарські) заняття

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, навчально-методичні посібники, конспект лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.История зарубежной литературы XVII века / Под ред. М. В. Разумовской. – М.: Высш. шк.; Изд. центр «Академия», 1999.
- 2.История зарубежной литературы XVIII века / Под ред. Л. В. Сидорченко. – М.: Высш. шк.; Изд. центр «Академия», 1999.
- 3.Артамонов С. Д., Гражданская З. Т., Самарин Р. М. История зарубежной литературы XVII – XVIII вв. – М.: Просвещение, 1967.
- 4.Давиденко Г.Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 292 с.

Назва: Зарубіжна література XIX ст.

Статус: нормативний.

Курс, семестр: III курс, V семестр.

Кількість кредитів, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 3 кредити, обсяг курсу – 90 годин, з них лекції – 24 год., практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 44 год.

Опис (зміст, цілі, структура): курс дає студентам можливість прилучитися до всесвітнього літературного процесу XIX ст., збагатити духовний світ новими знаннями, виховати почуття власної гідності, інтерес до художнього слова, сформувати естетичні смаки, високу загальну та читацьку культуру.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтованих знань про становлення та розвиток літератури народів зарубіжних країн.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття, підготовка рефератів.

Форми організаційного контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ), поточний контроль, перевірка самостійних робіт, тестових завдань, МКР .

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, навчально-методичний комплекс, словники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ сторіччя. – Х., 2007.
- 2.Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н.Михальської та Б.Щавурського. – Тернопіль, 2005.

Назва: Зарубіжна література ХХ ст.

Статус: нормативний

Курс, семестр: ІІІ курс, VI семестр

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них 12год. – лекційні, 16 год. практичні, самостійна робота – 32 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений сформувати у студентів уявлення про своєрідність завершального етапу розвитку зарубіжної літератури – ХХ століття (20-90 роки) – ознайомити студентів з особливістю літературного процесу цього періоду, з численними його літературно-художніми явищами, існування яких ускладнювалось певними соціально-історичними обставинами, з літературним розвитком нових рис, відносно яких сучасні літературознавці ще не дійшли єдиної думки.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтованих знань про становлення та розвиток літератури народів зарубіжних країн.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Андреев Л.Г. История французской литературы: Учеб. для филол. спец. вузов / Л.Г. Андреев, Н.П. Козлова, Г.К. Косиков. – М.: Высшая школа, 1987. – 543 с.
2. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 504 с.
3. Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М.О. Історія новітньої зарубіжної літератури ХХ століття: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 274 с.
4. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закладів. – К.: Довіра, 2002. – 318 с.
5. Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г. Андреев, А.В. Карельский, Н.С. Павлова и др., Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высшая школа; изд. цент «Академия», 2000. – 559 с.
6. Зарубежная литература второго тысячелетия. 1000 – 2000: Учеб. пособие [Л.Г. Андреев, Г.К. Косиков, Н.Т. Пасхарьян и др.]; Под ред. Л.Г. Андреева. – М.: Высшая школа, 2001. – 335 с.
7. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В.І. Кузьменко, О.О. Грачківська, М.В. Кузьменко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 496 с.
8. Література Англії. ХХ століття: Навч. посібник / К.О. Шахова, Н.Ю. Жлуктенко, С.Д. Павличко та ін.; за ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993. – 400 с.

Назва: Російська література (від давньоруського періоду до середини ХVІІІ ст.)

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I, II семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 18 год. – лекційні, 30 год. практичні, самостійна робота – 42 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений сформувати у студентів уявлення про своєрідність історії російської літератури, починаючи

від її початкового, давньоруського періоду, що має свої специфічні риси як література середньовічного типу.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтовуючих знань про становлення та розвиток російської літератури.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Гаспаров Б. Поэтика «Слова о полку Игореве». – М.: Наука, 2000. – 378с.
- 2.Златоструй. Древняя Русь X – XIII веков. – М.: Молодая гвардия, 1990. – 302 с.
- 3.Лихачев Д.С. Введение к чтению памятников древнерусской литературы. – М.: Русский путь, 2004. – 340 с.
- 4.Кочеткова Н.Д. Литература русского сентиментализма. – СПб.: Наука, 1994. – 380 с.
- 5.Стенник. Ю.В. Русская сатира XVIII в. – Л.: Наука, 1985. – 412 с.

Назва: Російська література (друга половина XVIII ст. – початок XIX ст.)

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III, IV, семестр

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них бгод. – лекційні, 20 год. практичні, самостійна робота – 34 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений сформувати у студентів уявлення про російську літературу як історико-літературну епоху класицизму і сентименталізму XVIII ст. і критичного реалізму початку XIX ст., про особливості російського просвітництва, специфіку особистостей письменників цього періоду.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтовуючих знань про становлення та розвиток російської літератури.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Кочеткова Н.Д. Литература русского сентиментализма. – СПб.: Наука, 1994. – 380 с.
2. Стенник Ю.В. Русская сатира XVIII в. – Л.: Наука, 1985. – 412 с.
3. История русской литературы 19-го века. Вторая половина / под ред. Н.Н. Скатова. – М.: Высшая школа, 1987. – 370 с.
4. Теплинский М.В. История русской литературы 19-го века. – К.: Наука, 1991. – 238 с.

Назва: Російська література (друга половина XIX ст.)

Статус: нормативний

Курс, семестр: III курс, V, VI семестри

Кількість кредитів – 5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 150 год. (загальний обсяг курсу), з них 18 год. – лекційні, 50 год. практичні, самостійна робота – 82 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений сформувати у студентів уявлення про російську літературу епохи XIX століття, в якій філософський масштаб узагальнень поєднується з «людинознавчим пафосом» художнього дослідження, морально-психологічним розумінням життя конкретної людини незалежно від її соціального статусу.

Мета курсу: сформувати у студентів систему зорієнтовуючих знань про становлення та розвиток російської літератури.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен

(оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.История русской литературы 19-го века. Вторая половина / под ред. Н.Н. Скатова. – М.: Высшая школа, 1987. – 370 с.
- 2.Теплинский М.В. История русской литературы 19-го века. – К.: Наука, 1991. – 238 с.
- 3.Щенников Г.К., Щенникова Л.П. История русской литературы XIX в. (70-90-е гг.). – М.: Высшая школа, 2005. – 384 с.

Назва: Сучасна російська література (XX століття)

Статус: нормативний

Курс, семестр: IV курс, VII, VIII семестри

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них 6 год. – лекційні, 20 год. практичні, самостійна робота – 34 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений сформувати у студентів уявлення про російську літературу завершального етапу розвитку – XX століття (20-90 роки) – ознайомити студентів з особливостями літературного процесу цього періоду, з його численними літературно-художніми явищами, існування яких ускладнювалось певними соціально-історичними обставинами життя в СРСР, з новими рисами розвитку російської літератури, відносно яких сучасні літературознавці ще не дійшли єдиної думки.

Мета курсу: сформувати у студентів уявлення про сучасний стан російської літератури.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік, екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс

навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.История русской литературы XX века. Серебряный век. / Под редакцией ж. Нива. – М.: Высшая школа, 1995. – 247 с.
- 2.Русская литература рубежа веков (1890-е-начало 1920-х годов). – М.: ИМЛИ РАН «Наследие», 2001. – Т.1. – 960 с.; Т.2. – 765 с.
- 3.Русская литература XX века. 1890-1910. Под редакцией профессора С.А. Венгерова. – М.: Республика, 2004. – 543 с.
- 4.Русская поэзия XX в. Антология русской лирики первой четверти века. – М.: Высшая школа, 1991. – 211 с.
- 5.История русской литературы XX века (20 – 90-е годы). Основные имена. – М.: Высшая школа, 1998. – 213 с.
- 6.История русской литературы XX века (20 – 50-е годы). Литературный процесс. – М.: Высшая школа, 2006. – 231 с.
- 7.Зайцев В.А., Герасименко А.П. История русской литературы второй половины XX века. – М.: Высшая школа, 2004. – 512 с.
- 8.Русская литература XX века. В двух томах. Под ред. Л.П. Кременцова. – М.: Наука, 2005. – 412 с.

Назва: Сучасна російська літературна мова (фонетика, лексика)

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, I, II семестр

Кількість кредитів – 4, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 120 год. (загальний обсяг курсу), з них 24 год. – лекційні, 32 год. практичні, самостійна робота – 64 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: дати студентам певну суму знань з фонетичного та лексичного мовних рівнів сучасної російської літературної мови відповідно до традиційних підходів; показати сутність дискусійних проблем, а також шляхи їх вирішення в різних наукових концепціях; створити умови, що сприяють засвоєнню студентами лінгвістичних знань, необхідних для майбутньої роботи; розвинути навички самостійно осмислювати мовні факти і їх роль у системі сучасної російської літературно мови.

Мета курсу: забезпечити фундаментальність знань студентів з фонетики, лексики, фразеології сучасної російської мови, а також надати студентам інформацію про сучасний стан вивчення фонетики, фонології, лексики, фразеології відповідно до нових наукових теорій, понять, термінів, що отримали достатнє поширення в науці.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Валгина Н.С.Современный русский язык / Н.С. Валгина, Д.Э. Розенталь, М.И. Фомина / Учебник. 6-е изд., перераб и доп. – М.: Логос, 2002. – 528 с.
- 2.Диброва Е.И. Современный русский язык / Е.И. Диброва / Учебник для студентов вузов // Под ред П.А. Леканта. – М.: Дрофа, 2007. – 560 с.
- 3.Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 448 с.
- 4.Валгина Н.С. (Розенталь Д.Э., Фомина М.И.). Современный русский язык: учебник для филологических специальных вузов. – 5-е издание, перераб. – М.: Высшая школа, 1987. – 480 с.
- 5.Современный русский литературный язык: учебник / П.А. Лекант, Н.Г. Гольцова, В.П. Жуков и др.; под ред. П.А. Леканта. – М.: Высшая школа, 1982. – 399 с.

Назва: Сучасна російська літературна мова (морфеміка, словотвір)

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, III, IV семестри

Кількість кредитів – 8, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 240 год. (загальний обсяг курсу), з них 40 год. – лекційні, 78 год. – практичні, самостійна робота – 122 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: дати студентам певну суму знань з морфемного та словотвірного мовних рівнів сучасної російської

літературної мови відповідно до традиційних підходів; показати сутність дискусійних проблем, а також шляхи їх вирішення в різних наукових концепціях; створити умови, що сприяють засвоєнню студентами лінгвістичних знань, необхідних для майбутньої роботи; розвинути навички самостійно осмислювати мовні факти і їх роль у системі сучасної російської літературно мови.

Мета курсу: забезпечити фундаментальність знань студентів з морфеміки і словотвору сучасної російської мови, а також надати студентам інформацію про сучасний стан вивчення словотвору відповідно до нових наукових теорій, понять, термінів, що отримали достатнє поширення в науці.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Валгина Н.С.Современный русский язык / Н.С. Валгина, Д.Э. Розенталь, М.И. Фомина / Учебник. 6-е изд., перераб и доп. – М.: Логос, 2002. – 528 с.
- 2.Диброва Е.И. Современный русский язык / Е.И. Диброва / Учебник для студентов вузов // Под ред П.А. Леканта. – М.: Дрофа, 2007. – 560 с.
- 3.Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 448 с.
- 4.Шанский Н.М., Бабайцева В.В. Современный русский язык. В 3-х частях. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1987: Ч.1 – 192с., Ч.2 – 256с., Ч.3 – 256 с.
- 5.Валгина Н.С. (Розенталь Д.Э., Фомина М.И.). Современный русский язык: учебник для филологических специальных вузов. – 5-е издание, перераб. – М.: Высшая школа, 1987. – 480 с.
- 6.Современный русский литературный язык: учебник / П.А. Лекант, Н.Г. Гольцова, В.П. Жуков и др.; под ред. П.А. Леканта. – М.: Высшая школа, 1982. – 399 с.

Назва: Сучасна російська літературна мова (морфологія)

Статус: нормативний

Курс, семестр: III курс, V, VI семестр

Кількість кредитів – 6, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 180 год. (загальний обсяг курсу), з них 36 год. – лекційні, 48 год. практичні, самостійна робота – 96 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: дати студентам певну суму знань з морфології сучасної російської літературної мови відповідно до традиційних підходів; показати сутність дискусійних проблем, а також шляхи їх вирішення в різних наукових концепціях; створити умови, що сприяють засвоєнню студентами лінгвістичних знань, необхідних для майбутньої роботи; розвинути навички самостійно осмислювати мовні факти і їх роль у системі сучасної російської літературної мови.

Мета курсу: забезпечити фундаментальність знань студентів з морфології сучасної російської мови, а також надати студентам інформацію про сучасний стан вивчення словотвору відповідно до нових наукових теорій, понять, термінів, що отримали достатнє поширення в науці.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: A, B, C, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Валгина Н.С. Современный русский язык / Н.С. Валгина, Д.Э. Розенталь, М.И. Фомина / Учебник. 6-е изд., перераб и доп. – М.: Логос, 2002. – 528 с.
2. Диброва Е.И. Современный русский язык / Е.И. Диброва / Учебник для студентов вузов // Под ред П.А. Леканта. – М.: Дрофа, 2007. – 560 с.
3. Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 448 с.
4. Шанский Н.М., Бабайцева В.В. Современный русский язык. В 3-х частях. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1987: Ч.1 – 192с., Ч.2 – 256с., Ч.3 – 256 с.
5. Валгина Н.С. (Розенталь Д.Э., Фомина М.И.). Современный русский язык: учебник для филологических специальных вузов. – 5-е издание, перераб. – М.: Высшая школа, 1987. – 480 с.

6.Современный русский литературный язык: учебник / П.А. Лекант, Н.Г. Гольцова, В.П. Жуков и др.; под ред. П.А. Леканта. – М.: Высшая школа, 1982. – 399 с.

Назва: Сучасна російська літературна мова (синтаксис)

Статус: нормативний

Курс, семестр: IV курс, VII, VIII семестр

Кількість кредитів – 6, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 180 год. (загальний обсяг курсу), з них 36 год. – лекційні, 48 год. практичні, самостійна робота – 96 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: дати студентам певну суму знань з синтаксису сучасної російської літературної мови відповідно до традиційних підходів; показати сутність дискусійних проблем, а також шляхи їх вирішення в різних наукових концепціях; створити умови, що сприяють засвоєнню студентами лінгвістичних знань, необхідних для майбутньої роботи; розвинути навички самостійно осмислювати мовні факти і їх роль у системі сучасної російської літературно мови.

Мета курсу: забезпечити фундаментальність знань студентів з синтаксису сучасної російської мови, а також надати студентам інформацію про сучасний стан вивчення словотвору відповідно до нових наукових теорій, понять, термінів, що отримали достатнє поширення в науці.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Валгина Н.С.Современный русский язык / Н.С. Валгина, Д.Э. Розенталь, М.И. Фомина / Учебник. 6-е изд., перераб и доп. – М.: Логос, 2002. – 528 с.
- 2.Диброва Е.И. Современный русский язык / Е.И. Диброва / Учебник для студентов вузов // Под ред П.А. Леканта. – М.: Дрофа, 2007. – 560 с.

3. Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 448 с.
4. Шанский Н.М., Бабайцева В.В. Современный русский язык. В 3-х частях. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1987: Ч.1 – 192с., Ч.2 – 256с., Ч.3 – 256 с.
5. Валгина Н.С. (Розенталь Д.Э., Фомина М.И.). Современный русский язык: учебник для филологических специальных вузов. – 5-е издание, перераб. – М.: Высшая школа, 1987. – 480 с.
6. Современный русский литературный язык: учебник / П.А. Лекант, Н.Г. Гольцова, В.П. Жуков и др.; под ред. П.А. Леканта. – М.: Высшая школа, 1982. – 399 с.

Назва: **Культура мовлення**

Статус: нормативний

Курс, семестр: I курс, II семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 26 год. практичні, самостійна робота – 44 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений для підвищення рівня культури мовної поведінки в сферах усної і письмової комунікації; закріплення і вдосконалення навичок володіння нормами російської літературної мови; формування комунікативної компетентності майбутнього фахівця, необхідної для встановлення міжособистісного контакту в соціально-культурній, професійній (навчальній, науковій, виробничій і ін.) сферах і ситуаціях людської діяльності; формування практичних навичок в галузі стратегії і тактики мовленнєвої поведінки в різних формах і видах комунікації (письмові, усні форми і жанри мови; монологічний, діалогічний, полілогічний види мовлення); навчання професійному спілкуванню в галузі обраної професії; розвитку мовленнєвої майстерності для підготовки до складних професійних ситуацій спілкування (проведення переговорів, дискусій і т.ін.); підвищення культури розмовного мовлення, навчання мовним засобам встановлення і підтримки доброзичливих особистісних стосунків.

Мета курсу: дати студентам необхідний обсяг знань і навичок зразкового володіння літературно грамотною і красивою російською мовою, формування зразкової мовної особистості високоосвіченого фахівця, мовлення якого відповідає нормам, прийнятим в освіченому середовищі, відрізняється виразністю і красою.

Форми навчання: лекції, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Аванесов Р.И. Русское литературное произношение. – 6-е изд. – М.: Комкнига, 2007. – 288 с.
2. Введенская Л.А. Русский язык и культура речи: Учебное пособие для вузов. – 3-е изд. – Ростов на /Д, 2004. – 384 с.
- 3.Горбачевич К.С. Нормы современного русского литературного языка. – 3-е изд., испр., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1989. – 208 с.
- 4.Зверева Е.Н. Основы культуры речи. Теоретический курс. – М.:ЕАОИ, 2008. – 219с.
5. Прияткина А.Ф. Русский язык. Культура речи: Учебное пособие. – М.: ДВГУ, 2005. – 165с.
- 6.Русский язык и культура речи / Под ред. В. Максимова. – М.: Гардарики, 2001. – 413 с.
- 7.Русский язык и культура речи: Учебник / Под ред. В.Д.Черняк. – М.: Высшая школа, С-Пб: РГПЧ им.А.И. Герцена, 2008. – 508 с.
- 8.Русский язык и культура речи: Учебник / Под ред. Гойхмана О.Я. – М., 2009. – 240с.

II. Дисципліни вільного вибору

Дисципліни вибору факультету

Назва: **Практикум з російської мови**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: I, II курс, II, III семестри

Кількість кредитів – 7, академічні години загальні та за видами занять і

самостійна робота: 210 год. (загальний обсяг курсу), з них – 106 год. практичні, самостійна робота – 104 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений систематизувати знання студентів щодо принципів російського правопису; створити умови для подальшого підвищення практичних навичок з орфографії шляхом виконання різних видів аудиторної та самостійної роботи; розвинути навички професійного володіння методами та засобами вивчення орфографії та пунктуації; поглибити знання студентів з морфології, словотвору, синтаксису сучасної російської мови; працювати над подальшим формуванням навичок різних видів аналізу; розширити активний словниковий запас студентів, долучити їх до багатства російської лексики, фразеології, допомогти їм оволодіти основами фахової лексики.

Мета курсу: набуття студентами навичок досконалого володіння орфографічними та пунктуаційними нормами сучасної російської мови; підготовка студентів до осмисленого сприйняття курсу сучасної російської мови і дисциплін історико-лінгвістичного циклу.

Форми навчання: практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И. Орфография и пунктуация: Правила и упражнения / Н.С. Валгина. – М: Высшая школа, 1970. – 287 с.
2. Практикум по современному русскому литературному языку / Под ред. Д.Э. Розенталя. – Ч. 2: Пунктуация. – М.: Издательство Московского университета, 1964. – 199 с.
3. Розенталь Д. Э. Справочник по правописанию и литературной правке / Д.Э. Розенталь / Под ред. И. Б. Голуб. – 8-е издание, испр. и доп. – М.: Айрис-пресс, 2002. – 368 с.

Назва: Граматичний розбір у середній і вищій школі

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, VIII семестр.

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них: 30 год. – практичні, 30 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс призначений підготувати студентів-випускників до державного екзамену: повторити артикуляційно-акустичну характеристику звуків сучасної російської мови, основні фонетичні закони і процеси, фонетичну транскрипцію; матеріал про лексичне значення слів, їх походження, можливості вживання, належність до активного або пасивного складу; про морфеми та їх значення, морфемний склад слів; морфологічні і неморфологічні способи утворення слів у сучасній російській мові; основні граматичні категорії самостійних частин мови.

Мета курсу: удосконалити вміння студентів здійснювати всі види граматичного розбору, яких вимагають програми вищої і середньої школи.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И. Современный русский язык: Учебник. – 6-е изд., перераб и доп. – М.: Логос, 2002. – 528 с.
- 2.Диброва Е.И. и др. Современный русский язык: Учебник для студентов вузов // Под ред П.А. Леканта. – М.: Дрофа, 2007. – 560 с.
- 3.Камынина А.А. Современный русский язык. Морфология: Учебное пособие. – М.: МГУ, 1999. – 240 с.
- 4.Рахманова Л.И., Суздальцева В.Н. Современный русский язык. Лексика. Фразеология. Морфология: Учебное пособие. – М.: МГУ, ЧеРо, 1997. – 480с.
- 5.Розенталь Д.Э., Голуб И.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс, 2006. – 448 с.

6.Шанский Н.М., Бабайцева В.В. Современный русский язык. В 3-х частях. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1987: Ч.1 – 192с., Ч.2 – 256с., Ч.3 – 256с.

Дисципліни вільного вибору студента

Спеціалізація «Редагування освітніх видань»

Назва: **Основи видавничої справи та редагування**

(Теорія і практика видавничої справи)

Статус: вибірковий

Курс, семестр: II курс, 4 семестр.

Кількість кредитів – 1,5, обсяг курсу – 45 год.: 10год. лекційні, 14год. практичні, 21год. самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): курс передбачає засвоєння студентами теоретичних і практичних знань з основ видавничої справи, необхідних для підготовки до друку різних видів видань; знайомить студентів з особливостями формування концепції і загальної моделі видання, специфікою редакторської підготовки складових частин книги.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий екзамен (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, словники, навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.
- 2.Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підр. / В. О. Карпенко. – К. : Університет «Україна», 2007. – 431 с.
- 3.Книга для авторов: Как создать и издать книгу лучше, быстрее, дешевле / редактор-составитель О. И. Слуцкий. – М. : Дашкова К, 2001. – 384 с.

4. Мильчин А. Издательский словарь-справочник / А. Мильчин. – М. : Юрист, 1998. – 472 с.
5. Мильчин А. Справочник издателя и автора: редакционно-издательское оформление издания / А. Мильчин, Л. Чельцова. – М. : Олимп : АСТ, 1999. – 688 с.
6. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
7. Редактирование отдельных видов литературы / под ред. Н. М. Сикорского. – М. : Книга, 1987. – 396 с.
8. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посіб. / М. С. Тимошик. – 2-ге вид., стер. – К. : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.
9. Тимошик М. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практ. посіб. / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2012. – 384 с. – (Серія «Бібліотека видавця, редактора, автора»; т. 4).

Назва: **Основи видавничої справи та редагування (Вступ до спеціалізації)**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: II курс, 3 семестр.

Кількість кредитів – 1,5, обсяг курсу – 45 год.: 8 лекційні, 16 практичні, 21 самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): курс спрямований на те, щоб дати студентам загальні теоретичні відомості про організацію сучасної видавничої системи в Україні і світі, її тенденції та проблеми; розкрити зміст ряду законодавчих та нормативних документів, які складають правове поле у сфері видавничої справи. Курс знайомить із редакторськими професіями та діапазоном їх застосування; редакційно-видавничим процесом як сукупністю на різних його етапах професійних дій видавничих працівників, спрямованих на підготовку і випуск у світ того чи іншого виду видавничої продукції.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, словники, навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Енциклопедія видавничої справи : навч. посібник / Ткаченко В. П., Чеботарьова І. П., Киричок П. О., Григорова З. В. – Харків : ХНУРЕ, 2008. – 320 с.
- 2.Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
- 3.Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посіб. / М. С. Тимошик. – 2-ге вид., стер. – К. : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.
- 4.Регідайло Н. Оздоблювальні та брошурувально-палітурні процеси // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 9-10.
- 5.Регідайло Н. Редакційно-видавничий процес підготовки і випуску видання. Маркетинговий етап // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 11.
- 6.Мильчин А. Издательский словарь-справочник / А. Мильчин. – М. : Юрист, 1998. – 472 с.
- 7.Мильчин А. справочник издателя и автора: редакционно-издательское оформление издания / А. Мильчин, Л. Чельцова. – М. : Олимп : АСТ, 1999. – 688 с.

Назва: **Основи видавничої справи та редагування (Історія видавничої справи)**

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: II курс, 4-й семестр.

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 75 годин (обсяг курсу), із них 12 год. лекційні, 24 год. практичні, 39 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Метою викладання навчальної дисципліни «Основи видавничої справи та редагування (Історія видавничої справи)» є системне вивчення розвитку видавничої справи в різних країнах світу. Зокрема студенти ознайомлюються із додрукарським періодом та розвитком видавничої справи на території України після винайдення друку.

Форми навчання: лекційні, семінарські, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (за національною шкалою недиференційований – зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: A, B, C, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, словники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с..
2. Огієнко І. Історія українського друкарства / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. – Либідь, 1994. – 448 с. («Пам'ятки історичної думки України»).
3. Скрипник Т. Історія книги : учбово-методичний посібник [Текст] / Т. Скрипник. – Х., 1973. – 120 с.
4. Тимошик М. С. Історія видавничої справи / М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2007. – 496 с.

**Назва: Методика літературного та художньо-технічного
редагування (Редакторський аналіз і методика
редагування)**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: III, IV курс, VI, VII семестр.

Кількість кредитів – 6, обсяг курсу – 180 год.: 40 год. лекційні, 56 год. практичні, 84 год. самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): метою викладання курсу є висвітлення теоретичних основ та методики поетапного редакторського аналізу, що становить основу редакційно-видавничої підготовки авторського оригіналу до друку. Основними завданнями вивчення курсу є оволодіння навичками підготовки редакційних висновків; набуття практичних навичок оцінки і виправлення авторського оригіналу, підготовка його до видання; одержання базових знань для редакторського аналізу конкретних видів літератури.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, словники, навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Енциклопедія видавничої справи : навч. посібник / Ткаченко В. П., Чеботарьова І. П., Киричок П. О., Григорова З. В. – Харків : ХНУРЕ, 2008. – 320 с.
- 2.Жарков И.А. Технология редакционно-издательского дела : конспект лекцій [Электронный ресурс] / И. А. Жарков. – М. : Изд-во МГУП, 2002.
- 3.Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – Репр. вид. – К. : [б.в.], 2003. – 248 с.
- 4.Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.
- 5.Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибоженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2000. – 160 с.
- 6.Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учеб. для студ. вузов, обучающихся по направлению 030900 – «Издательское дело» и спец. 030901 – «Издательское дело и редактирование» / А. Э. Мильчин. – 3 изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2005. – 524 с. – (Новая университетская библиотека).
- 7.Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
- 8.Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун ; Міжнародний фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1996.. – 240 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
- 9.Рябинина Н.З. Технология редакционно-издательского процесса : учеб. пособие [Электронный ресурс] / Н. З. Рябинина. – М. : Логос, 2012.
- 10.Стилистика и литературное редактирование : учеб. / под ред. В. И. Максимова. – 3 изд., перераб. и доп. – М. : Гардарики, 2007. – Ч. 3.

Назва: **Методика літературного та художньо-технічного редагування (Літературне редагування)**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: IV курс, 8 семестр.

Кількість кредитів – 2,5, обсяг курсу – 75 год.: 16год. лекційні, 24год. практичні, 35год. самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): метою вивчення курсу є оволодіння теоретичними та методичними основами літературної підготовки текстів до видання; набуття практичних навичок наукової оцінки та виправлення оригіналів різних видів літератури; оволодіння принципами наукової оцінки потенційної ефективності тексту.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий екзамен (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Гузенко С. В. Літературне редагування : навч.-метод. посіб./ С. В. Гузенко. – Миколаїв : Іліон, 2012. – 132 с.
2. Жарков И.А. Технология редакционно-издательского дела : конспект лекцій [Электронный ресурс] / И. А. Жарков. – М. : Изд-во МГУП, 2002.
3. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – Репр. вид. – К. : [б.в.], 2003. – 248 с.
4. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.
5. Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибоженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2000. – 160 с.
6. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учеб. для студ. вузов, обучающихся по направлению 030900 – «Издательское дело» и спец. 030901 – «Издательское дело и редактирование» / А. Э. Мильчин. – 3 изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2005. – 524 с. – (Новая университетская библиотека).
7. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
8. Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун ; Міжнародний фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1996.. – 240 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
9. Рябинина Н.З. Технология редакционно-издательского процесса : учеб. пособие [Электронный ресурс] / Н. З. Рябинина. – М. : Логос, 2012.

10.Стилистика и литературное редактирование : учеб. / под ред. В. И. Максимова. – 3 изд., перераб. и доп. – М. : Гардарики, 2007. – Ч. 3.

**Назва: Редакторсько-видавнича підготовка різних типів
видань (Редакторсько-видавнича підготовка
навчальних видань)**

Статус – вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, VIII семестр.

Обсяг курсу: кількість кредитів – 3.5, усього 105 годин, із них 26 лекційних годин, 30 практичних, самостійна робота – 49 год.

Опис: Курс спрямований на підготовку майбутніх фахівців книговидавничого комплексу до самостійних редакторських дій, вироблення вміння та навичок редакторського аналізу й редагування творів навчальної і довідкової літератури.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми контролю знань: залік (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ)..

Навчально-методичне забезпечення: підручники, навчально-методичні посібники.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. – К.: Освіта, 2002.
- 2.Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця. – Київ : Наша наука і культура, 2006.
- 3.Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
- 4.Антонова С.Г., Тюрина Л.Г. Современная учебная книга: Учебное пособие. – М.: Книга, 2001.
- 5.Антонова С.Г. Васильев В.И. и др. Редакционная подготовка изданий. Учебник для вузов. – М., Высшая школа, 2002.

6. Антонова С.Г., Тюрина Л.Г. Современная учебная книга: Учебное пособие. – М.: Книга, 2001.

7. Буга П.Г. Вузовский учебник: Создание, выпуск, распространение. – М.: Книга, 1992.

8. Гитис Л.Х. Современное университетское издательство. М.: Книга, 1997.

Назва: Редакторсько-видавнича підготовка

газетно-журнальних видань

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, 7-й семестр.

Кількість кредитів - 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота:

Обсяг курсу - 90 годин, із них 14 лекційні, 30 практичні, 46 - самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс знайомить студентів із типологічними характеристиками газетно-журнальних видань, видами сучасних газет та журналів, специфікою українського ринку преси, стилістичними та жанровими особливостями публікацій в періодиці, структурою періодичного видання та поліграфічними вимогами.

Метою вивчення дисципліни є засвоєння обов'язків і принципів роботи кожного з працівників редакції періодичного видання (журналіста, коректора, працівників підрозділів, літературного редактора, випускового, головного редактора, верстальника тощо); набуття вміння планувати випуски періодичного видання і послідовно реалізовувати цей план

Форми навчання: лекційні, практичні

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (за національною шкалою недиференційований - зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: А; В,С; Д, Е; РХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник / В. О. Карпенко. – К. : Університет «Україна», 2007. – 431 с.
2. Технологія газетно-журнального виробництва : навчальний посібник / С. Ф. Гавенко, З. М. Сельменська, Л. Й. Кулік, І. М. Назар. – Львів : Українська академія друкарства, 2009. – 304 с.
3. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2005. – 560 с.
4. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування : навчальний посібник / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2004. – 224 с.
5. Шаблій І. В. Технологія друкарських процесів / І. В. Шаблій. – Львів : Оріяна-Нова, 2003. – 208 с.
6. Шевченко В. Е. Оформлення сучасного газетного видання / В. Е. Шевченко. – К. : Інститут журналістики, 2003. – 344 с.

**Назва: Редакторсько-видавнича підготовка різних типів
видань (Редакторсько-видавнича підготовка
літературно- художніх видань)**

Статус – вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, VII семестр.

Обсяг курсу: кількість кредитів –2, усього 60 годин, з них 6 год. – лекційні, 22 год. – практичні, самостійна робота – 32 год.

Опис: Курс передбачає підготовку майбутніх фахівців книговидавничого комплексу до самостійних редакторських дій, виробити вміння та навички редакторського аналізу й редагування літературно-художніх творів.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми контролю знань: ПМК (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ)..

Навчально-методичне забезпечення: підручники, навчально-методичні посібники.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. – К.: Освіта, 2002.
2. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця. – Київ : Наша наука і культура, 2006.
3. Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
4. Антонова С.Г., Тюрина Л.Г. Современная учебная книга: Учебное пособие. – М.: Книга, 2001.
5. Антонова С.Г. Васильев В.И. и др. Редакционная подготовка изданий. Учебник для вузов. – М., Высшая школа, 2002.
6. Антонова С.Г., Тюрина Л.Г. Современная учебная книга: Учебное пособие. – М.: Книга, 2001.
7. Буга П.Г. Вузовский учебник: Создание, выпуск, распространение. – М.: Книга, 1992.
8. Гитис Л.Х. Современное университетское издательство. М.: Книга, 1997.

Назва: **Методика літературного та художньо-технічного редагування (Шрифтознавство)**

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, VII семестр.

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: обсяг курсу – 60 годин, із них 12 год. лекційні, 20 год. практичні, 28 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Метою дисципліни є навчити студентів обирати шрифт, який відповідає призначенню конкретного виду друкованої продукції; розуміти значення шрифтів у друкованому та електронному виданнях, на практиці застосовувати шрифти і їх сполучення відповідно до законів естетики сприйняття і усталених норм і стандартів. Курс дає студентам основні теоретичні знання зі шрифтів, виробити практичні навички вільно оперувати шрифтами при виробленні друкованої продукції, естетичне відчуття гармонії шрифту, а також навчити бачити місце, роль і силу шрифту в загальному дизайні тексту. Студенти повинні навчитися вільно оперувати шрифтами у комп'ютері,

засвоїти прийоми роботи зі шрифтами і можливості комп'ютера. У структуру дисципліни входить один змістовий модуль: Графічні характеристики шрифту. Класифікація шрифтів. Шрифтове оформлення текстового матеріалу.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (за національною шкалою недиференційований – зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: А; В,С; D,Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, словники, конспектилекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Валуєнко Б. В. Зовнішнє оформлення друкованих видань: способи композиційного зв'язку шрифту і зображення / Б. В.Валуєнко // Друкарство. – 1999. – № 3. – С. 12-13.
- 2.Гиленсон П. Г. Справочник художественного и технического редакторов / П. Г. Гиленсон. – М.: Книга, 1988. – 527 с.
- 3.Тоотс В. Современный шрифт / В.Тоотс. – М.: Книга, 1966. – 104 с.
- 4.Шевченко В. Е. Графічна організація друкованого тексту та його художня інтерпретація засобами складання/ В. Е. Шевченко // Наукові записки Інституту журналістики. – Т.2. – К., 2001. – С. 53-69.
- 5.Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування: Тексти лекцій для студентів відділення «Видавнича справа та редагування» / В. Е. Шевченко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 254 с.

Назва: Методика літературного та художньо-технічного редагування (Макетування і верстка)

Статус:вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, 8 семестр.

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 годин (загальний обсяг курсу), з них 44 год. практичні, самостійна робота – 46 год.

Опис (зміст, цілі, структура):

Мета курсу полягає в тому, щоб дати загальне уявлення, як зробити видання прийнятним з погляду поліграфічних вимог, подати множину теоретичних знань і практичних навичок, без яких ґрунтовне опрацювання видавничого оригіналу не можливе.

Найголовнішими *завданнями* на цьому шляху постають:

- отримати знання з історії макетування;
- усвідомити сучасний стан і тенденції макетування та верстки;
- вивчити різновиди коректурних відбитків та типові операції, що здійснюються у них учасники видавничого процесу;
- засвоїти основні технічні правила набору і верстки;
- опанувати коректурні знаки для текстових та ілюстраційних оригіналів; відпрацювати техніку їх використання (за Державним стандартом «ГОСТ 7.62-90»);
- осмислити етапність руху макетування та верстки; особливості книжково-журнального і газетного макетування та верстки, їх місце у видавничому процесі.

Опанування курсу студентами філологічного факультету дозволить опанувати видавничу та поліграфічну термінологію, оволодіти основами макетування, не допускати помилок під час створення макетів книг, газетно-журнальної чи рекламної продукції.

Курс «Макетування та верстка» у поєднанні з курсами «Шрифтознавство», «Художнє оформлення видання», «Системи обробки графічної інформації» та «Системи верстки» дозволяє комплексну підготовку кваліфікованих спеціалістів для газет, журналів, видавництва.

Форми навчання: практичні, самостійні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (національна чотирибальна система: відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; F, FX).

Навчально-методичне забезпечення: методичні рекомендації, збірники вправ, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої література:

1. Гиленсон П. Г. Справочник художественного и технического редакторов. – М. : Книга, 1988. – 527 с.
2. Гуревич С. М. Номер газеты. Учебное пособие. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 191 с.
3. Добкин С. Ф. Оформление книги : Редактору и автору. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Книга, 1985. – 208 с.

Назва: **Основи видавничої справи та редагування**

(Видавничі стандарти)

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: II курс, 4 семестр.

Кількість кредитів – 1,5, обсяг курсу – 45 год.: 12 лекційні, 12 практичні, 21 самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): курс передбачає засвоєння студентами теоретичних і практичних знань про українську та міжнародну систему стандартизації у видавничій сфері, навчає аналізувати друковані видання у контексті дотримання стандартів, застосовувати вивчені міжнародні та вітчизняні видавничі стандарти при редакційно-видавничій підготовці до друку книг, газет, журналів, іншої видавничої продукції.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий залік (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: навчальні посібники, конспекти лекцій, чинні стандарти.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи / ред.: П. О. Киричок; уклад.: П. О. Киричок, О. М. Величко, С. Ф. Гавенко. – К. : НТУУ «КПІ», 2011. – 895 с.

2. Гавенко С. Ф. Стандарти у видавничо-поліграфічній галузі : навч. посіб. / С. Ф. Гавенко, О. В. Мельников; Ін-т іновац. технологій і змісту освіти, Укр. акад. друкарства. – Л., 2006. – 134 с.
3. Про видавничу справу: Закон України від 5.06.97. № 318/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 28. – С. 3–17.
4. Про стандартизацію: Закон України від 17.05. 2001. №2408-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №31. – Ст. 145. – С. 618–625.
5. ДСТУ 3017–95 Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Чинний від 01.01.96. – К.: Держстандарт України, 1996. – 47 с.
6. ДСТУ 3018–95 Видання. Поліграфічне виконання. Терміни та визначення. – Чинний від 01.01.96. – К.: Держстандарт України, 1995. – 24 с.
7. ДСТУ 3582–97 Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. – Чинний від 01.07.98. – К.: Держстандарт України, 1998. – 26 с.
8. ДСТУ 3814–98 Інформація та документація. Видання. Міжнародна стандартна нумерація книг. – Чинний від 01.01.2000. – К.: Держстандарт України. – 4 с.
9. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. – На зміну ГОСТ 7.1–84, ГОСТ 7.16–79, ГОСТ 7.18–79, ГОСТ 7.34–81, ГОСТ 7.40–82; Чинний від 01.07.2007. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
10. ДСанПіН 5.5.6–138–2007 Державні санітарні правила і норми. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей. – На зміну ДСанПіН 5.5.6.084–2002; Чинний від 01.01.2007.

Назва: Основи видавничої справи та редагування

(Коректура)

Статус: вибірковий

Курс, семестр: III курс, V семестр.

Кількість кредитів – 1,5, обсяг курсу – 45 год.: 12 год. лекційні, 14 год. практичні, 19 самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): метою викладання курсу є подання множини теоретичних знань і практичних навичок з коректури. Основні завдання курсу – отримати знання з історії коректури; усвідомити сучасний стан і тенденції коректорської справи; вивчити різновиди коректурних відбитків та типові операції, що здійснюються у них учасники видавничого процесу; засвоїти основні технічні правила набору і верстки; осмислити

етапність руху коректур; особливості книжково-журнальної і газетної коректур, їх місце у видавничому процесі.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий залік (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: словники, навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Крайнікова Т. Коректура : навч. посіб. / Т. Крайнікова. – К. : «Наша культура і наука», 2005. – 252 с.
2. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. / З. В. Партико. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.
3. Гиленсон П. Г. Справочник художественного и технического редакторов [Электронный ресурс] / П. Г. Гиленсон. – М. : Книга, 1988. – 36 с.
4. Розенталь, Д. Э. Справочник по правописанию и литературной правке : для работников печати / Д.Э. Розенталь. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Книга, 1978. – 336 с.
5. Справочная книга редактора и корректора [Текст] : редакционно-техническое оформление издания / ред., сост. А. Е. Мильчин. – 2-е изд., перераб. – М. : Книга, 1985. – 576 с.
6. Мильчин А. Издательский словарь-справочник / А. Мильчин. – М. : Юрист, 1998. – 472 с.
7. Мильчин А. Справочник издателя и автора: редакционно-издательское оформление издания / А. Мильчин, Л. Чельцова. – М. : Олимп : АСТ, 1999. – 688 с.

Назва: Практика створення тексту та його редагування

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: II курс, III семестр.

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: обсяг курсу – 75 годин, із них 12 год. – лекційні, 28 год. – практичні, 35 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс призначений ознайомити студентів із теорією тексту, типами текстів, з'ясувати вплив жанру на процес

створення тексту; з'ясувати зв'язок між заголовком тексту та його змістом навчити складати план матеріалу; навчити добирати тези до розкриття теми; сформувати вміння створення газетного матеріалу відповідного жанру; сформувати і розвивати вміння редагування газетного тексту.

Метою дисципліни є з'ясувати теоретичні засади створення та редагування текстів газетного матеріалу; навчити студентів створювати газетні тексти різних жанрів; сформувати вміння редагувати власні тексти і тексти інших авторів.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (за національною шкалою недиференційований – зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: А; В,С; D,Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, словники, конспектилекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Гиленсон П.С. Справочник технического редактора. – М.: Книга, 1978. – 368 с.
2. Грабельников А.А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2004. – 272 с.
3. Жадько В.О. Основи журналістики та редакційно-видавничої справи: Навчальний посібник. – К.: СПД Жадько В.О., 2005. – 352 с.
4. Животко А.П. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
5. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Нора-прінт, 2002. – 348 с.
6. Коркосенко С.Г. Основы журналистики: Учебник. – М.: Аспект Пресс, 2004. — 287 с.
7. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие.– М.: Аспект Пресс, 2000. – 208 с.
8. Лукина Мария Технология интервью: Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 191 с.

Назва: **Етичні межі полеміки у ЗМІ**

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: IV курс, VIII семестр.

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: обсяг курсу – 90 годин, із них 20 год. – лекційні, 28 год. – практичні, 42 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс знайомить студентів із основними джерелами інформації, формує вміння кваліфіковано вибрати відповідні матеріали під час створення статей, потребу керуватися при цьому професійно-етичними міркуваннями; формує вміння сумлінно та критично ставитися до власної творчої діяльності, прагнення вдосконалювати створенні статті, потребу в самоудосконаленні, професійному зростанні; формує толерантне ставлення до іншої точки зору та людини, що її висловлює, уміння аргументовано й тактовно доводити власну точку зору.

Метою дисципліни є дати студентам уявлення про інформаційно-етичну природу полеміки в ЗМІ, про вплив цієї полеміки на моральне здоров'я суспільства, про міру відповідальності журналіста за свою участь у формуванні моралі читача.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (за європейською шкалою: А; В,С; D,E; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, словники, конспекти лекцій.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 208 с.
2. Федоренко Е.Г. Профессиональная этика. – К.: Вища школа, 1983. — 216 с.
3. Шеломенцев В.М. Етикет і сучасна культура спілкування. – К.: Лібра, 2003. – 416 с.

Назва: **Методика літературного та художньо-технічного
редагування (Художнє та технічне оформлення**

видань)

Статус: вибірковий

Курс, семестр: III курс, VI семестр.

Кількість кредитів – 1,5, обсяг курсу – 45 год.: 12 лекційні, 10 практичні, 25 самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): мета викладання курсу – навчити студентів комплексно розуміти друковане видання у взаємозв'язку між змістом і зовнішнім оформленням всіх елементів; розробляти його концепцію і макет; відбирати, систематизувати та редагувати авторські матеріали, відповідно до тематики і концепції видання; на практиці застосовувати норми та технічні вимоги, закони композиції відповідно до сучасних досягнень техніки і технологій.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий залік (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Гавенко С. Конструкція книги : навч. посіб. для студ. полігр. спец. вищ. навч. закл. / С. Гавенко, Л. Кулік, М. Мартинюк ; Укр. акад. друкарства. – Л. : Фенікс, 1999. – 134 с.
- 2.Гиленсон П. Г. Справочник художественного и технического редакторов [Электронный ресурс] / П. Г. Гиленсон. – М. : Книга, 1988. – 36 с.
- 3.Мильчин А. Справочник издателя и автора: редакционно-издательское оформление издания / А. Мильчин, Л. Чельцова. – М. : Олимп : АСТ, 1999. – 688 с.
- 4.Сава В. І. Художньо-технічне оформлення книги / В. І. Сава. – Л. : Оріяна-Нова, 2003. – 168 с.
- 5.Справочная книга редактора и корректора [Текст] : редакционно-техническое оформление издания / ред., сост. А. Е. Мильчин. – 2-е изд., перераб. – М. : Книга, 1985. – 576 с.
- 6.Чихольд Я. Облик книги : избранные статьи о книжном оформлении / Ян Чихольд. – М. : Книга, 1980. – 240 с.

7. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Шевченко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики. – К. : Паливода А.В., 2010. – 516 с.

8. Ярема С. М. Технічне редагування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Ярема. – К. : Ун-т «Україна», 2003. – 286 с.

Назва: Методика літературного та художньо-технічного редагування (Журналістський практикум)

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: III курс, VI семестр.

Кількість кредитів – 3, обсяг курсу – 90 год.: 14 год. лекційні, 30 год. практичні, 46 год. самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): метою вивчення курсу є ознайомлення з основними теоретичними аспектами журналістики як сфери інформаційної діяльності для подальшої праці в освітніх періодичних виданнях. Основними завданнями вивчення курсу є формування у майбутніх фахівців наукових уявлень про діяльність засобів масової інформації, про функції журналістики, основні види ЗМІ та журналістські жанри.

Форми навчання: лекційні, практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (національна чотирибальна система – відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А; В, С; Д, Е; FХ).

Навчально-методичне забезпечення: навчальні посібники, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська, російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Москаленко А. З. Вступ до журналістики : підруч. / А. З. Москаленко ; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-е вид., доп. і переробл. – К. : Київ. ун-т, 1998. – 323 с.

2. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. – 5-те вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011.

3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.

4.Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун ; Міжнародний фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1996.. – 240 с. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

5.Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с.

Дисципліни I циклу

Назва: **Діагностика писемного мовлення**

Статус: нормативний

Курс, семестр: II курс, IV семестр

Кількість кредитів – 1,5; академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 45 год. (загальний обсяг курсу), з них 10 год. – лекційні, 12 год. - практичні, самостійна робота – 23 год.

Попередні умови вивчення: загальна та вікова психологія

Опис (зміст, цілі, структура): Основний зміст пропонованого курсу спрямований на засвоєння методики діагностування почерку людини. Головним завданням є: ознайомлення студентів з історією графології як науки та станом і перспективами її розвитку в Україні й за кордоном; з основними поняттями «почерк», «письмо», їх психофізіологічними особливостями; вимогами до аналізу почерку людини за загальними характеристиками; формування навичок проводити аналіз почерку за виявленням специфічних рис написання букв, цифр; з'ясування особливостей проведення аналізу підпису

Мета курсу - засвоїти методику діагностування почерку людини

Форми навчання: лекційні, практичні

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX)

Навчально-методична забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, навчально-методичний комплекс

Мова викладання: українська

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бобров А.И. Язык почерка. Как понять себя и других. – М.: ЗАО Центр полиграф, 2007. – 191 с.
- 2.Фармагей О.И. Графология как наука и не только. – К.: Ника-Центр, 2007. – 119 с.
- 3.Рускуліс Л.В. Діагностика писемного мовлення: Навч.-метод. посіб. – Миколаїв: МДУ імені В.О. Сухомлинського, 2009.

Назва: Літературне краєзнавство

Статус: вибірковий

Курс, семестр: II курс, III семестр

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота. Обсяг курсу – 60 годин, із них лекційних – 10 год., практичних – 22 год., самостійна робота — 28 годин.

Опис (зміст, цілі, структура): курс знайомить студентів з історією літератури Миколаївщини, з традиціями та сучасним станом розвитку літературно-театральної культури краю. Курс літературного краєзнавства покликаний формувати у студентів розвиток розумової і мислительської діяльності у процесі вивчення культурних скарбів свого краю, виховувати почуття причетності до рідної землі, поваги до своєї культури, мови, традицій.

Форми навчання: лекційні , практичні заняття.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: письмовий залік. Використовується при оцінюванні національна чотирибальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно, європейська шкала: А; В,С; Д,Е; FХ.

Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичні посібники, хрестоматії, конспекти лекцій.

Мова викладання : українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Бойченко В. З історії словесності Південного Прибужжя: навчальний посібник для студентів та учнів / Валерій Бойченко. – Миколаїв: ТОВ ВІД, 2005. – 72 с.

2.Ковалева О., Чистов В. Очерки культуры Южного Прибужья (от истоков до начала XX века): кн. первая: из прошлого культурной жизни на Николаевщине / О.Ковалева, В.Чистов. – Николаев: «Тэтра», 2000. – 236 с.

3.Ковалева О., Чистов В. Очерки культуры Южного Прибужья (от истоков до начала XX века): кн. вторая: Литература и театр / О.Ф.Ковалева, В.П.Чистов. – Николаев: «Тэтра», 2001. – 284 с.

4. Старовойт Л. Письменники Миколаївщини. Літературно-критичні матеріали для курсу літературного краєзнавства. /Л.В.Старовойт. Миколаїв: Іліон, 2007. – 132 с.(Рекомендовано Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України як навчальний посібник для ВНЗ (лист № 14/18 – Г-1716 від 15 жовтня 2007)).

5. Старовойт Л.В. Література Миколаївщини: навчальний посібник до курсу «Літературне краєзнавство» для студентів філологічних спеціальностей /Л.В.Старовойт. – Миколаїв: Іліон, 2014. – 250 с.

Назва: **Фольклор**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: I курс, I семестр

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 75 год. (загальний обсяг курсу), з них 40 год. практичні, самостійна робота – 35 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений навчити коментувати особливості фольклору на всіх етапах його розвитку в динаміці літературного процесу та в культурно-історичному контексті епохи; аналізувати літературні тексти, виявляти типові особливості текстів, згрупувати і описувати на цій підставі відповідні різновиди літературних жанрів, стилів, мотивів та образів; показувати вагомі внески кожного майстра слова в розвиток фольклору; застосовувати отримані знання в процесі аналізу конкретних художніх творів фольклору означених етапів його розвитку в єдності їх змісту і форми; розглядати творчість певного письменника не простим «дзеркалом» дійсності, а сферою неповторних відкриттів у словесному мистецтві;

Мета курсу: сформувати у студентів уявлення про специфіку усної народної творчості, систему жанрів російського фольклору, їх проблематику та поетику.

Форми навчання: практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Бычков А.А. Энциклопедия языческих богов. – М.: Энциклопедия, 2001. – 468 с.
2. Восточнославянский фольклор: словарь научной и народной терминологии. – Минск: Научная звезда, 1993. – 372 с.
3. Зуева Т.П., Кирдан Б.П. Русский фольклор: учебник для высших учебных заведений. – М.: Флинта – Наука, 2002. – 329 с.
4. Лапновик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: підручник. – К.: Знання-Прес, 2001. – 295 с.
5. Русский фольклор: Словарь-справочник: книга для учителя / Сост. Т.В. Зуева. – М.: Просвещение, 2002. – 431 с.

Назва: **Дитяча література**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: I курс, II семестр

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 75 год. (загальний обсяг курсу), з них 40 год. – практичні, самостійна робота – 35 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений дати цілісне уявлення про дитячу літературу як самостійне історико-літературне явище, що відображає загальні тенденції розвитку вітчизняної і світової культури, літератури, а також педагогічної думки; ознайомити з творчістю видатних дитячих письменників, як росіян, так і тих, що належать до світової культури, але «знайшли другу культурну батьківщину» в Росії; виробити навички аналітичного підходу до художнього тексту, що має своїм адресатом дитину або підлітка; вивчити напам'ять корпус віршованих і (частину) прозаїчних текстів, обов'язкових при роботі з дітьми і підлітками.

Мета курсу: ознайомлення студентів з етапами розвитку російської дитячої літератури.

Форми навчання: практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Сетін Ф.І. Історія російської дитячої літератури. Кінець Х–1-я половина ХІХ ст — М.: Наука, 1990. – 326 с.
2. Зарубіжна література для дітей і юнацтва: У 2 ч. /Під ред. Н.К. Мещерякової, І.С. Чернявської. — М.: Энциклопедия, 1997. – 294 с.
3. Російські дитячі письменники ХХ століття: Бібліографічний словник /Під ред. Г.А. Чорною, І.Г. Мінералової і ін. — М.: Наука, 1998. – 382 с.

Назва: **Соціологія**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: II курс, III семестр

Кількість кредитів – 2; академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 год. (загальний обсяг курсу), з них 10 год. – лекційні, 10 год. - семінарські, самостійна робота – 40 год.

Попередні умови вивчення: основи прикладної лінгвістики, вступ до мовознавства, етнолінгвістика, сучасна українська літературна мова.

Опис (мета, завдання): Основний зміст пропонованого курсу спрямований на оволодіння навичками організації, програмування соціологічних досліджень; уміннями розуміти, тлумачити та використовувати соціологічні данні. Головним завданням є: сприяти формуванню соціологічної культури майбутніх фахівців; виробити вміння застосовувати наукові знання при аналізі соціальних процесів і проблем.

Мета курсу – дати цілісне уявлення про суспільство, його закономірності й тенденції розвитку, актуальні проблеми, зумовлені оновленням соціальної практики людей.

Форми навчання: лекційні, семінарські

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, навчально-методичний комплекс

Мова викладання: українська

Список рекомендованої літератури:

1. Соціологія: Підручник. 4-те видання, виправлене// За редакцією доктора соціологічних наук, професора В.М. Піча. – Львів: Магнолія, 2006, 2009.
2. Соціологія: Підручник. – 3-тє видання, перероблене, доповнене//За редакцією доктора історичних наук, професора В.Г. Городяненка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008.
3. Дворецька Г.В. Соціологія: Навчальний посібник. – 2-е видання переробл. і доп. – К.: КНЕУ, 2002.

Дисципліни II циклу

Назва: **Теорія комунікації**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: III курс, II семестр.

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: обсяг курсу – 60 год. (загальний обсяг курсу), з них 16 год. – лекційні, 16 год. – практичні, самостійна робота – 28 год.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс теорії комунікації повинен сформувати у студента комунікативні компетенції: розуміння особливостей вербальної і невербальної комунікації та її різновидів, уміння використовувати принципи теорії комунікації при аналізі комунікативних заходів і подій (прес-конференцій, виставок, семінарів тощо), а також при плануванні власної діяльності. У структуру дисципліни входять два змістовних модуля: Змістовий модуль 1. Комунікація як об'єкт дослідження. Моделі комунікації та сучасні комунікативні технології. Змістовий модуль 2.

Засоби комунікативних кодів та ефективність їхнього використання у міжособистісному, міжгруповому та міжкультурному спілкуванні.

Мета курсу полягає у поясненні основних термінів комунікативістики, висвітленні міждисциплінарних аспектів теорії комунікації, ознайомленні студентів із концепціями і моделями комунікації, що представлені у зарубіжній та вітчизняній науці, а також із історією розвитку комунікації. **Форми навчання:** лекції, семінари.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (за національною шкалою недиференційований – зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: A, B, C, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс, підручники, посібники, глосарії, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф. С. Бацевич. – 2-ге вид., доп. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 376 с.
- 2.Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник // [за наук. ред. В. В. Різуна] / В. Іванов. – К. : Цент Вільної преси, 2010. – 258 с.
- 3.Коч Н. В. Основи теорії комунікації Навчальний посібник: 2-е вид. перероб.; Гриф МОНУ № 1/11-4594 / Н. В. Коч. – Миколаїв: Іліон, 2014. – 268 с.
- 4.Мойсеєв В. А. Паблік рилейшнз: навчальний посібник. – К. : Академвидав, 2007. – 224 с.
- 5.Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації: навчальний посібник. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2010. – 528 с.
- 6.Почепцов Г. Г. Теорія комунікації: навчальний посібник / Г. Г. Почепцов. – К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. – 308 с.

Назва: Комунікативні технології

Статус: вибірковий

Курс, семестр: IV курс, VII семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота:

Обсяг курсу – 90 години, із них 16год. – лекційні, 16год. – практичні, 28год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс комунікативних технологій повинен надати студентам знання особливостей комунікативного середовища (побутового, виробничого, політичного, торгівельного, сфери зв'язків з громадськістю), каналів і різновидів комунікації (усна, друкарська, аудіовізуальна, віртуальна), аудиторій і принципів комунікації. Спеціаліст-комунікатор будь-якої сфери діяльності повинен володіти комунікативними компетенціями: певними знаннями основ комунікативного процесу і навичками ведення інформаційної діяльності у різних сферах (економіки, виробництва, управління, культури, педагогіки, журналістики, малого бізнесу, в політичній, соціальній, науковій, фінансовій і банківській сферах). Представникові традиційних (учитель, журналіст) та нових професій (прес-секретар, менеджер по рекламі і комунікації, експерт-консультант, референт в державних, комерційних і суспільних установах і організаціях, структурах, спічрайтер, іміджмейкер) потрібно знати основні комунікативні практики, що відносяться до сфери комунікації і формування громадської думки, а також володіти навичками інформаційно-комунікаційної, рекламної, референтської роботи. У структуру дисципліни входять два змістовних модуля: Змістовий модуль 1. Комунікаційні технології у контексті сучасної культури комунікації. Інтегративність комунікаційних технологій. Змістовий модуль 2. Сучасні комунікаційні технології: реклама, пропаганда, паблік рілейшнз, іміджмейкерство.

Форми навчання: лекції, семінари.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: ПМК (за національною шкалою відмінно, добре, задовільно, незадовільно / за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс, підручники, посібники, глосарії, конспекти лекцій.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – 2-ге вид., доп. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 376 с.
- 2.Блэк С. Введение в паблик рилейшнз / С. Блэк. – Ростов на Дону: Изд-во «Феникс», 1998. – 320с.
- 3.Владимирська Г. О. Реклама: навчальний посібник / Г. О. Владимирська, П. О. Владимирський. – К. : «Кондор», 2009. – 334 с.
- 4.Гуманітарні технології: конспект лекцій / [за ред. В.В. Різуна]. – К.: Видавничий дім «КМ Academia», 1994. – 60 с.
- 5.Коч Н. В. Основи комунікативних технологій: навчальний посібник: 2-е вид. перероб.; Гриф МОНУ № 1/11-5581 / Н. В. Коч. – Миколаїв: Іліон, 2014. – 266 с.
- 6.Мойсеев В. А. Паблік рилейшнз: навчальний посібник / В. А. Мойсеев. – К. : Академвидав, 2007. – 224 с.
- 7.Почепцов Г. Г. Теорія комунікації: навчальний посібник / Г. Г. Почепцов. – К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. – 308 с.
- 8.Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е. А. Селиванова. – К., 2002. – 326 с.
- 9.Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 240 с.
- 10.Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О. В. Яшенкова. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.

Назва: Нові інформаційно-комунікативні технології в педагогічній діяльності вчителя-словесника

Статус: вибірковий

Курс, семестр: II курс, III семестр

Обсяг курсу: кількість кредитів – 2, усього годин – 60, лекційних – 16 год., практичних – 14 год., самостійна робота – 30 год.

Курс «Нові інформаційні технології та ТЗН» спирається практично на всі науки про людину та природу, про стосунки і відносини між ними, на розвиток людського знання та розвиток технологій. Нові інформаційні технології мають могутні засоби для адаптації до вимог користувача. Головне при навчанні – це знання тієї предметної галузі, за якою спеціалізується студент.

Опис: Одна із основних характеристик засобів і методів сучасної інформаційної технології – це їх універсальність та вплив на будь-яку

навчальну дисципліну. Нові інформаційні технології найшли широке використання у професійній діяльності різного профілю. В даному курсі вивчаються основи інформаційної культури у загальній і професійній освіті людини, вплив засобів сучасної інформаційної технології на науково-технічній і соціально-економічний розвиток суспільства; відбувається оволодіння студентами основними засобами і методами сучасної інформаційної технології, їх теоретичною і технічною базою, можливими напрямками використання; формується у студентів достатні знання, вміння та навички, необхідні для ефективного використання засобів НІТ у своїй майбутній діяльності.

Форми навчання: лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт.

Форма організації контролю знань, система оцінювання – залік (оцінювання здійснюється за національною чотирибальною системою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно / оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, E, FX).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, довідкова література, електронні інформаційні ресурси.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Зайцева Т.В. Вступ до інформаційних технологій / Т.В. Зайцева. – Херсон: Айлант. – 2000. – 196с.
- 2.Гуржій А.М. Комп'ютерні технології загального призначення / А.М. Гуржій, Т.В. Зайцева, О.В. Співаковський. – Херсон: Айлант. – 2001.- 215с.
- 3.Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання / О.П. Буйницька. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.

Дисципліни III циклу

Назва: **Риторика**

Статус: вибірковий

Курс, семестр: I курс, II семестр

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і

самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 24 год. – практичні, самостійна робота – 46 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс призначений: ознайомити студентів з найбільш актуальними проблемами риторики; розширити уявлення студентів про ораторське мистецтво у Стародавньому Світі, про передумови формування красномовства у Греції; християнське красномовство епохи Середньовіччя, про красномовство у Вітчизняній духовній культурі, про перших риторів; ознайомити студентів з сучасним ораторським мистецтвом; з вимогами до зовнішнього виду та особистості оратора.

Мета курсу: навчити студентів всебічно описувати характер взаємозв'язку між світом речей і світом слів, навчити студентів впливати на свідомість і почуття людини, покращити мовлення, навчити прийомам володіння технікою промови.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: екзамен (оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

1. Александров Д.Н. Риторика: Учебное пособие для вузов. – М., 2004. – 623 с.
2. Вандишев В.М. Риторика. К.: Наукова думка, 2003. – 262 с.
3. Водина Н.С. Культура устной и письменной речи делового человека. – М.: Наука, 2002. – 315 с.
4. Львов М.Р. Риторика. Культура речи. –М.: Академия, 2002. – 272 с.
5. Сагач Г.М. Риторика. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 568 с.

Назва: Психолого-педагогічний супровід роботи з батьками

Статус: вибірковий

Кількість кредитів – 2, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 60 годин (загальний обсяг курсу), з них 10 годин – лекційні, 10 годин – практичні, самостійна робота – 40 годин.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс знайомить студентів із завданнями, змістом і методикою виховання дітей в сім'ї; робить теоретичне узагальнення формування педагогічної культури батьків та виховання дітей у молодій сім'ї; з'ясовує шляхи підвищення педагогічних знань батьків; визначає види і методи роботи з батьками учнів; виявляє роль сім'ї в соціалізації дитини, особливості соціалізації дитини в сім'ї, психологічні механізми соціалізації, за допомогою яких батьки впливають на дітей; аналізує особливості стилів сімейного виховання, взаємозв'язок стилів виховання і особливостей становлення особистості дитини, вплив неадекватного батьківського ставлення до дитини на відхилення в її психічному й особистісному розвитку; виявляє причини неадекватного батьківського ставлення до дитини.

Мета курсу: надання студентам теоретичних знань щодо змісту психолого-педагогічного супроводу роботи з батьками та методикою формування психолого-педагогічної культури батьків .

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (оцінювання за європейською шкалою: А,В,С,Д,Е,FX)/

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: українська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бех І.Д. Психологічний супровід особистісно зорієнтованого виховання / І.Д. Бех // Початкова школа. – 2004. – №3. – С.3-6.
- 2.Бондарчук О.І. Психологія сім'ї . Київ, 2001. - 96 с.
- 3.Родинна педагогіка: Навчально-метод. Посібник/ А.А.Марушкевич, В.Г.Постивий. – К.:ПАРАПАН, 2002. 216с.
- 4.Фіцула М.М. Педагогіка: навч.посібн. – К.: Академвидав,2009. – 560с.

Назва: Лінгвокультурологія

Статус: вибірковий.

Курс, семестр: III курс, V семестр.

Кількість кредитів – 2,5, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: обсяг курсу – 75 годин, із них 12 год. – лекційні, 28 год. – практичні, 35 год. – самостійна робота.

Опис (зміст, цілі, структура): Курс призначений представити лінгвокультурологію як наукову дисципліну, яка вивчає процес осмислення і відображення у національній мові елементів матеріальної й духовної культури народу; розглянути мову як шлях, по якому людина здатна проникнути не лише у сучасну ментальність нації, але й у світогляд предків на навколишній світ, суспільство і самих себе через прислів'я, приказки, фразеологізми, метафори, символи і т.ін.; вивчити, як «вплетається» культурна інформація у зміст мовного знаку, тобто встановити співвідношення мовних значень і культурного коду; встановити способи й засоби зберігання культурної інформації у мовній семантиці; комплексно описати репрезентацію в мові всіх стратів культурного концепту в діяхронії та синхронії; показати, як у одиницях мови відображаються ментальні характеристики нації.

Мета курсу: скласти у студентів уявлення про новітні напрямки в сучасних лінгвістичних дослідженнях, зокрема про лінгвокультурологію як міждисциплінарну науку, про взаємозв'язок між культурою і мовою, яка її відображає, закласти теоретичну базу, дати зразки аналізу мови з позицій лінгвокультурології.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійні та контрольні роботи.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік (за національною шкалою недиференційований – зараховано, не зараховано / за європейською шкалою: A; B,C; D,E; FX).

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, словники, конспекти лекцій.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

1. Воробьев В.В. Лингвокультурология. – М. : Изд-во РУДН, 1997. – 84 с.
2. Маслова В.А. Лингвокультурология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Академия, 2001.– 208 с.
3. Хроленко А.Т. Основы лингвокультурологии : Учеб. пособие. – М.:Флинта: Наука, 2008. – 184 с.

Основи соціолінгвістики

Статус: вибірковий

Кількість кредитів – 3, академічні години загальні та за видами занять і самостійна робота: 90 год. (загальний обсяг курсу), з них 20 год. – лекційні, 22 год. – практичні, самостійна робота – 48 год.

Опис (зміст, цілі, структура). Курс знайомить студентів із сучасною мовною ситуацією в Україні, робить теоретичне узагальнення з проблем білінгвізму, диглосії, змішування мов; з'ясує особливості мовної політики радянського уряду щодо національних мов республік (української, російської); визначає особливості мовної політики України на загальнодержавному і регіональному рівнях; визначає показники демографічної і комунікативної потужності української і російської мов у різних сферах, виявляє їх оцінні характеристики, враховуючи соціальну стратифікацію суспільства; аналізує комплекс психологічних проблем, пов'язаних із мовною компетенцією і мовною поведінкою особистості в умовах масового білінгвізму, сприяє кореляції заниженої національної самооцінки студентів-українців явищем колективної втрати мовної стійкості.

Мета курсу: надання студентам теоретичних знань щодо структури мови і мовних змін на підставі об'єктивних даних, що отримуються дослідженням повсякденного використання мови.

Форми навчання: лекційні, практичні.

Форми організації контролю знань, система оцінювання: залік

(оцінювання за європейською шкалою: А, В, С, D, Е, FХ)

Навчально-методичне забезпечення: підручники, посібники, конспекти лекцій, комплекс навчально-методичних матеріалів.

Мова викладання: російська.

Список рекомендованої літератури:

- 1.Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. – К.: Наукова думка, 2003. – 260 с.
- 2.Беленков В.И., Крысин Л.П. Социолінгвістика: Учебник для вузов. – М.: Наука, 2001. – 310 с.
- 3.Вахтин Н.Б., Головкин Е.В. Социолінгвістика и социология языка / Учебное пособие. – С.-П., 2004. – 420 с.